Soovitused taimekasvatajale

Faas	Soovitus

Tavaolukord	Valmistu sõjaliseks eskalatsiooniks. • Koosta toimepidevuse plaan, mh: - mõtle läbi kuidas erinevad olukorrad mõjutavad taimekasvatust, sh kaardista varustusallikad ja sisendite saadavus (nt häired, sh rahavoogude häired seemnete/seemnekartuli/istikute, taimekaitsevahendite, väetiste, kütuse jms sisendite saamisel), ulatuslikud elektrikatkestused, rahutused jms ning kuidas tagada toimepidevus 2 nädala või pikema aja vaates. - Selgita välja taimekasvatuses kitsaskohad (nt sisendil ainult üks tarnija, sõltuvus importkaubast vms). Koosta detailne ülevaade kasutatavate sisendite varustusallikatest ning hinda nende jätkusuutlikkust kriisiolukorras. Mõtle läbi, kas on olemasolevatele varustusallikatele alternatiive, kust oleks veel võimalik vajalikku sisendit saada ning millised oleks tarnetingimused ja -ajad. - Leia alternatiivina ka väiksemaid, kohalikke tarnijaid/ostjaid. Loo kohalike tootjatega võrgustik, mis võimaldaks vajadusel sisendeid/saadusi jagada või ümber jaotada. - Uuri, millised on piirkondlikud võimalused koostööks kriisiolukorras. - Kaardista toodangu realiseerimise häired (kütuse puudus, ostja kadumine jms). - Arvesta plaani koostamisel võimalike liikumispiirangute, tööjõupuuduse, turvariskiga. - Märgista sisendid või tegevused, mille katkemine peatab tootmise/tekitab kiiresti olulise riski rahvatervisele (mükotoksiinid). - Määra generaatori kasutamise prioriteedid (mis seadmed saavad voolu esimesena ja kui kaua). - Kui ettevõtte asukoht on kõrgema ohuga piirkonnas (nt piirilähedus), siis otsusta ette kas ja kuidas jätkad taimekasvatusega sõjalise eskaleerumise faasis. - Valmista ette töötajad kriisiolukorraks (rollid, asendajad, koolitus). • Hinda, kui suured sisendite varud on vajalikud sõjaolukorras seemne/kartuli/köögivilja kasvatamiseks ning võimalusel taga/tekita nende sisendite varud ning võimalusel loo saagi hoiustmise ja väärindamise võimekus. • Saagi koristamisel vali edasised tegevused sõltuvalt seemnete/kartuli/köögivilja seisundist (nt kas saagikoristus toimub vihmasel perioodil). Märg teravili, kartul ja köögivili ei säili hästi ja neid tuleb enne hoiustamist eelnevalt kuivatada. Vali kuivatusprotsessi pikkus - kas seeme peab jääma idanemisvõimeliseks või läheb toiduks/söödaks. Väldi koristusjärgselt viljakuhila soojenemist, sest see soodustab hallitusseente kasvu (mükotoksiinide teket), mida tunneb ka hallituse lõhnana. • Ladustamisel hoia vilja stabiilses, kuivas ja jahedas keskkonnas. • Väetiste puudumisel kindlasti järgi põllul mullaviljakuse säilitamiseks viljavaheldust (liblikõieliste põllukultuuride kasvatamine taastab põllul loodusliku väetusfooni). • Umbrohu tõrjevahendite ehk herbitsiidide puudusel saab mahepõllumajanduslikult toota ja selleks sobivad Eestis aretatud sordid. • Mõtle läbi toimepidevuse plaan juhul kui jätkad taimekasvatusega sõjategevuse olukorras: - mõtle läbi, mis saab taimekasvatusest kui piirkonnas toimub ulatuslik evakuatsioon; - vaata regulaarselt üle toimepidevuse plaan, hinda varustuskindlust ja ajakohasta vastavalt turuolukorrale; - hoia võtmetarnijate kontaktid regulaarselt uuendatuna (telefon, e-post, vastutavad isikud) ja vajadusel koosta kriisikontaktide nimekiri.

Hübriidrünne	• Täida ametivõimude korraldusi. • Ole valmis sisendite varude suurendamiseks ja hoiustamiseks. • Ole valmis oluliste teenuste katkemiseks ning alternatiivsete lahenduste kasutuselevõtmiseks. • Võta kasutusele oma toimepidevuse plaan. • Taga taimekasvatuseks esmatähtsusega sisendite varud vastavalt oma ettevõtte vajadustele. • Valmistu sõjategevuseks – vaata kriitiliselt üle toimepidevuse plaan ja ajakohasta.
Sõjategevus	Lahingutegevuse olukorras olud muutuvad väga kiiresti. • Täida ametivõimude korraldusi. • Juhul kui jätkad taimekasvatusega, siis ole valmis oluliste teenuste katkemiseks ning alternatiivsete lahenduste kasutusele võtmiseks.

Viimati uuendatud 16.09.2026